

וְכֻלְהוּ תִלְתָּא רְמִיזוּן בְּקָרָא דָּא, בְּרֵאשִׁית, הֵיִינוּ דְכְּתִיב
 בְּחֻכְמָה. בְּרָא אֱלֹהִים, הֵיִינוּ דְכְּתִיב בְּתְבוּנָה. אֵת
 הַשָּׁמַיִם, הֵיִינוּ דְכְּתִיב בְּדַעַת. וְכֻלְהוּ פְּתִיבֵי בְּעֵבִידַת
 מִשְׁכָּנָא. וּבְרֹזָא דָּא פְּתִיב, אֱלֹה פְּקוּדֵי הַמִּשְׁכָּן, דָּא רֹזָא
 דְּחֻכְמָה. מִשְׁכָּן הָעֵדוּת, דָּא רֹזָא דְּתְבוּנָה, אֲשֶׁר פֶּקֶד עַל
 פִּי מֹשֶׁה, דָּא רֹזָא דְּדַעַת. וְכֻלָּא דָּא לְקַבֵּל דָּא, בְּגִין דְּכָל
 מַה דְּבָרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעֵלְמָא דִּין, בְּרָא לִיה
 כְּגֹוּנָא דְּלַעִילָא. וְכֻלָּא אֶתְרִשִׁים בְּעֵבִידַת מִשְׁכָּנָא.

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעְתָּא דְּאָמַר לִיה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמֹשֶׁה
 עֵבִיד מִשְׁכָּנָא, הוּהוּ קָאִים מֹשֶׁה תּוּהָא, דְּלֹא יָדַע מַה
 לְמַעַבְד, עַד דְּאֶחְזִי לִיה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעֵינָא, כְּמַה
 דְּכְּתִיב, (שמות כד) וּרְאָה וַעֲשֵׂה בְּתַבְנִיתֶם אֲשֶׁר אֶתָּה מְרָאָה
 בְּהָר. מַאי בְּתַבְנִיתֶם. אֵלָא אֹלִיפְנָא, דְּאֶחְמִי לִיה קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא לְמֹשֶׁה, דִּיּוֹקְנָא דְּכָל מְלָה וּמְלָה, כְּהֵהוּא
 דִּיּוֹקְנָא דְּאִיהוּ לַעִילָא, וְכָל חַד וְחַד הוּהוּ עֵבִיד דִּיּוֹקְנָא
 דִּילִיָּה כְּדִיּוֹקְנָא (דְּאִיהוּ לַעִילָא וְכָל חַד חַד חֲזִי עֵבִיד דִּיּוֹקְנָא דִּילִיָּה כְּדִיּוֹקְנָא)

דְּאִיהוּ אֶתְעֵבִיד בְּאַרְעָא.

אֲשֶׁר אֶתָּה מְרָאָה בְּהָר, אֲשֶׁר אֶתָּה רוּאָה מִבְּעֵי לִיָּה.
 אֵלָא אֹלִיפְנָא, דְּאֶסְפְּקִלְרִיא דְּלֹא נִהְרָא, הוּהוּ
 אֶחְמִי לִיָּה בְּגוּיָה כָּל אֵינּוֹן גְּוּוּנִין וְדִיּוֹקְנִין דְּאֶתְעֵבִידוּ
 לְתַתָּא, כְּהֵאִי חֲזִיו דְּאֶחְזִי בְּגוּיָה כָּל אֵינּוֹן דִּיּוֹקְנִין.

מִשְׁמַע דְּכַתִּיב אֲשֶׁר אַתָּה מֵרָאהּ, (קל"ח ע"ב) אַתָּה, רְזָא
 דְּאִסְפְּקִלְרִיא דְּלֹא נִהְרָא, דְּאֲחִזִּי לִיהּ בְּגִוִיָּה כֹּל
 אֵינּוֹן דִּיּוֹקְנִין. וְהוּהּ חָמִי לֹון מֹשֶׁה כֹּל מְלָה וּמְלָה עַל
 תְּקוּנִיהּ, כְּמָה דְּחָמִי גּוֹ עֲשֻׁשִׁיתָא, וְגוֹ חִיזוּ דְּאֲחִזִּי כֹּל
 דִּיּוֹקְנִין. וְכֹד אִסְתְּכֹל בְּהוּ מֹשֶׁה, אַתְּקֻשִׁי קַמִּיהּ, אֲמַר לִיהּ
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מֹשֶׁה, אַתְּ בְּסִימְנִיד, וְאֲנִי בְּסִימְנִי
 כְּדִין אַתִּיּוּשִׁב מֹשֶׁה בְּכֹל עֵבִידְתָּא.

כֹּד אַתְּעֵבִיד כֹּל עֵבִידְתָּא, אֲצִטְרִיךְ מֹשֶׁה לְמַמְנִי כֹּלְא,
 בְּגִין דְּלֹא יִימְרוּן יִשְׂרָאֵל דְּאִשְׁתָּאר כֹּסְפָא וְדִהְבָּא,
 וְאִסְתְּלִיק לְנִטְלָא לִיהּ. וְעַל דָּא אֲצִטְרִיךְ לְמַמְנִי חוּשְׁבָנָא
 קַמִּיּהוּ דִּישְׂרָאֵל, בְּגִין דְּכַתִּיב, (במדבר לב) וְהֵייתֶם נְקִיִּים
 מִיִּי וּמִיִּשְׂרָאֵל.

וּבְגִין דָּא כְּתִיב, אֱלֹהֵי פְקוּדֵי הַמְּשֻׁכָּן מְשֻׁכָּן הָעֵדוּת, דְּהָא
 רוּחָא דְּקוּדְשָׁא, הוּהּ אֲחִזִּי לְכֹלְא, חוּשְׁבָנָא דְּכֹל
 דִּהְבָּא וְכֹסְפָא דְּנִדְּבִיבוּ יִשְׂרָאֵל, וְרוּחַ קוּדְשָׁא הוּהּ אֲמַר
 וְכֹסֶף פְּקוּדֵי הָעֵדָה מֵאֵת כֹּפֶר וְגוֹ, כֹּל הוֹהֵב הָעֲשׂוּי
 לְמִלְאכָה וְגוֹ. בְּגִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַתְרֵעֵי בְּהוּ,
 בְּאֵינּוֹן אִוּמְנִין, וּבְעָא לְאַפְקָא מְהֵימְנוּתָא דִּילְהוֹן קַמִּי
 כֹּלְא.

אֱלֹהֵי פְקוּדֵי הַמְּשֻׁכָּן. תָּא חוּזִי, בְּהֵיא שְׁעָתָא דְּעֵבִידְתָּא
 דְּמִשְׁכְּנָא אַתְּעֵבִיד, הוּהּ סְטְרָא אַחְרָא אֲזִיל וְשֹׂאט

לְאַסְטָאָה, וְלֹא אֲשַׁכַּחַת עֵילָה עַל מְהִימְנוֹתָא דְאֹמְנִין,
 עַד דְּקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא כְּפִיף לִיָּה לְקַמִּיָּה דְּמִשָּׁה, וְאִיהוּ
 עֲבִיד חוֹשְׁבֵנָא דְּמְהִימְנוֹתָא בְּעַל כְּרַחֲיָה, וְסֻלִיק
 מְהִימְנוֹתָא דִּילְהוֹן לְגַבֵּי כְּלָא. וְרוּזָא דָּא דְּכֻתִּיב אֱלֹהֵי
 פְּקוּדֵי הַמְּשֻׁכָּן. וְהָא אֹקִימְנָא, אֱלֹהֵי: כְּמָה דָּאתָ אָמַר,
 גַּם אֱלֹהֵי (מ"ו ע"ב) תִּשְׁכַּחְנָה. וְכֻתִּיב, אֲשֶׁר פִּקֵּד עַל
 פִּי מִשָּׁה, דְּתַמְן אֶתְמַנִּי וְאֶתְפְּקִיד, עַד דְּאֶתְעֲבִיד חוֹשְׁבֵנָא
 דְּבֵי מִשְׁכְּנָא, קַמִּי מִשָּׁה וַיִּשְׂרָאֵל כְּלָהּ.

(דף רכ"א ע"ב)

אֱלֹהֵי פְּקוּדֵי הַמְּשֻׁכָּן מְשֻׁכְּן הָעֵדוּת. מֵאן עֵדוּת.
 אֱלֹא תִרִי זְמַנֵּי כְּתִיב הִכָּא מְשֻׁכְּן, חַד לְעֵילָא,
 וְחַד לְתַתָּא. וּמְשֻׁכְּן אֶקְרִי מְשֻׁכְּן הָעֵדוּת. וּמֵאן עֵדוּת.
 כְּמָה דָּאתָ אָמַר (תהלים קכב) שְׁבִטִי יְהִי עֵדוּת לְיִשְׂרָאֵל. שְׁמָא
 דָּא, אִיהוּ עֵדוּת לְיִשְׂרָאֵל.

כְּגֻוּנָא דָּא (תהלים פא) עֵדוּת בִּיהוֹסֵף שְׁמוֹ, עֵדוּת שֵׁם יְהִי
 בִּיהוֹסֵף, אִיהוּ עֵדוּת וְדָאֵי, אֵלִין תִּרִין אֶתְוּוּן
 סִהְדִין סִהְדוֹתָא בְּכָל אֶתְרָא, וְהִכָּא אִיהוּ עֵדוּת. וּבְגִין כְּפָא,
 מְשֻׁכְּן הָעֵדוּת, מְשֻׁכְּנָא דְּהָאֵי עֵדוּת. וְעַל דָּא מְשֻׁכְּנָא
 אֶקְרִי, עַל רְזָא דְּשְׁמָא דָּא קְדִישָׁא. וְהֵינּוּ דְּכֻתִּיב, (תהלים
 קלב) וְעֵדוּתִי זֹו אֶלְמָדָם, בְּגִין דְּהָאֵי אֶתְרָא, אִיהוּ סְתִימוֹ
 וּגְנִיזוֹ דְּכְלָא.

אֲשֶׁר פָּקַד עַל פִּי מֹשֶׁה, עַד הֵכָא לָא יִדְעָנָא, אִי הָאִי
 מִשְׁכָּנָא פָּקַד, אוּ הָאִי עֵדוּת. אֶלָּא פָּקַד וְדָאִי הָאִי
 עֵדוּת. בְּגִין דְּמִן יוֹמָא דְּאִסְתְּלִיקוּ אַבְהֵן מִעֲלָמָא, וְכָל
 אֵינּוֹן שְׁבַטֵין בְּנוֵי דִיעֵקֵב, וְאַשְׁתְּאֲרוּ יִשְׂרָאֵל בְּגִלּוּתָא,
 בְּאֵינּוֹן עָאקוֹן, אֲתַנְשִׁי מִנִּיּהוּ יִדְעָא דְרוּזָא דְשָׁמָא
 קְדִישָׁא עֲלָאָה דָּא, דְּאִיְהוּ (רכ"ט ע"ב) שְׁמָא דְעֵדוּת, קִיּוּמָא
 דְשָׁמְיָא וְאַרְעָא, דְּאֵלִין תְּרִין אַתּוּן, אוּקִימוּ עֵילָאִי
 וְתַתָּאִי, וְכִלְהוּ סֹטְרִין דְעֲלָמָא.

כִּיּוֹן דְּאֲתָא מֹשֶׁה, אֲתַפְּקַד וְאֲדַכֵּר שְׁמָא דָּא בְּעֲלָמָא.
 דְּכִד הָוָה בְּסַנְה מִיד שְׁאִיל עַל שְׁמָא דָּא, דְּכַתִּיב,
 וְאָמְרוּ לִי מָה שְׁמוֹ מָה אוֹמֵר אֵלֵיהֶם. וְתַמֵּן אֲתַפְּקַד
 שְׁמָא דָּא עַל פִּי מֹשֶׁה.

עֲבֹדַת הַלְוִיִּם, מֵאִי עֲבֹדַת הַלְוִיִּם. אֶלָּא רוּזָא דָּא דְּכַתִּיב,
 וְעֲבַד הַלְוִי הוּא. הוּא: דָּא רוּזָא דְשָׁמָא (ויצא
 קנ"ד ע"ב) קְדִישָׁא, דְּאֶקְרִי הוּא, וְלָא אֶקְרִי אַתָּה. וּבְגִין דָּא
 עֲבֹדַת הַלְוִיִּם וְדָאִי. דְּבָר אַחַר עֲבֹדַת הַלְוִיִּם, דְּאֵינּוֹן
 נִטְלִין מִשְׁכָּנָא עַל כְּתִפֵּיהוּ מֵאַתֵּר לְאַתֵּר, דְּכַתִּיב, (במדבר
 ז) וְלִבְנֵי קָהָת לֹא נָתַן כִּי עֲבֹדַת הַקֹּדֶשׁ עֲלֵיהֶם בְּכַתֵּף
 יִשָּׂאוּ.

אֵלֶּה פְּקוּדֵי הַמְּשָׁכָן מִשְׁכַּן הָעֵדוּת וְגו'. רַבִּי אַבָּא
 פִּתַּח, (ישעיה יא) וְהָיָה בַיּוֹם הַהוּא שָׂרֵשׁ יִשְׂרָאֵל וְגו'. וְהָיָה

בְּיוֹם הַהוּא, בְּזִמְנָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יִסְגֵי שְׁלָמָא
 בְּעֵלְמָא, יִתְקַיֵּים שְׁרָשָׁא דְאִילָנָא דְחַיִּי, וְהַהוּא שְׁרָשָׁא,
 מִיְנִיה יִתְקַיֵּמוּ שְׂאֵר שְׁרָשִׁין לְתַתָּא, דְכֻלְהוּ אֲשַׁתְּרֻן
 וְאִתְקַיֵּימֵן מִיְנִיה.

אֲשֶׁר עוֹמֵד לְגַם עַמִּים, דְּהָאֵי אִיהוּ קַיִימָא לְנִסָּא וּלְאֵת
 לְרִזָּא דְשִׁמְא קַדִּישָׁא. אֱלִיו גּוֹיִם יְדַרְשׁוּ, דְתַמָּן
 רִזָּא דְקַיִימָא דְשִׁמְא קַדִּישָׁא, וּבְגִין כֶּךָ אֱלִיו גּוֹיִם יְדַרְשׁוּ.
 כְּמָה דְאֵת אָמַר, (ישעיה ב) וְהִלְכוּ עַמִּים רַבִּים וְאָמְרוּ לְכוּ
 וְנַעֲלֶה אֶל הַר יְיָ וְגו', וְעַל דָּא, אֱלִיו גּוֹיִם יְדַרְשׁוּ. וְהִיתָה
 מְנוּחָתוֹ כְּבוֹד, מְנוּחָתוֹ, דָּא בֵּי מְקַדְשָׁא. דְכְּתִיב, (תהילים
 קלב) זֹאת מְנוּחָתִי עַדִּי עַד. כְּבוֹד, דְּהַכִּי אֶקְרִי כְּבוֹד יְיָ
 בַּהוּא זְמַנָּא, דְכְּתִיב, (ישעיה ל) וְהָיָה אֹר הַלְּבָנָה כְּאֹר
 הַחֲמָה וְאֹר הַחֲמָה יִהְיֶה שְׁבַעֲתַיִם.

וּמְנוּחָתוֹ דְּהַהוּא שְׁרָשׁ יִשִּׁי, דְּאִתְקַרֵּי כְּבוֹד יְיָ, לָא
 יִתְמַנֵּי, וְלָא יְקוּם בְּחוּשְׁבְּנָא לְעֵלְמָא. מֵאֵי

טַעְמָא. (ד"א בגין דְּהָא קַיִימָא בְּחוּשְׁבְּנָא הַשְׁתָּא וְהַהוּא זְמַנָּא לָא יִתְקַיֵּים בְּחוּשְׁבְּנָא. מֵאֵי
 טַעְמָא) בְּגִין דְּכָל מַה דְּקַיִימָא בְּחוּשְׁבְּנָא, לָא שְׁרִיין תַּמָּן
 בְּרַכָּאן בְּשְׁלִימוֹ. וּבְרַכָּאן שְׁרִיין בְּמָה דְּלָא קַיִימָא
 בְּחוּשְׁבְּנָא. בְּזִמְנָא קַדְמָאָה קַיִימָא בְּחוּשְׁבְּנָא, דְכְּתִיב
 אֱלֹה פְּקוּדֵי הַמְּשֻׁכָּן.

תָּא חַזִּי, מְשֻׁכָּנָא דָּא קַיִימָא בְּחוּשְׁבְּנָא, וּבְגִין כֶּךָ

אֲצַטְרִיף לְצִלוֹתָא דְמֹשֶׁה, דְיִשְׂרֵי עָלִיָּה בְרַכָּאן, דְכְּתִיב
וַיְבָרֶךְ אוֹתָם מֹשֶׁה, וּמָה בְרָכָה בְרִיךְ לוֹן, יְהֵא רַעְוֵא
דְתִשְׂרֵי בְרָכָה עַל עוֹבְדֵי יְדִיכּוֹן. וּבְרַכָּאן לָא שְׂרָאן עַל
הַאי חוֹשְׁבְּנָא עַד דְאֶקְשָׁר לִיָּה מֹשֶׁה בְּמִשְׁכְּנָא דְלְעִילָא,
דְכְּתִיב אֱלֹהֵי פְקוּדֵי הַמְּשָׁכֵן מְשָׁכֵן הָעֵדוּת אֲשֶׁר פִּקֵּד עַל
פִּי מֹשֶׁה. דְאִי לָאו דְאֶתְעַבַּד חוֹשְׁבְּנָא עַל יְדָא דְמֹשֶׁה,
לָא יְכַלִּין אֵינּוֹן לְמַעַבְּד חוֹשְׁבְּנָא, דְכְּתִיב אֲשֶׁר פִּקֵּד עַל
פִּי מֹשֶׁה.

פְּתַח וְאָמַר, (מלכים א' יז) וַיְהִי דְדִבְרֵי יְיָ אֵל אֱלִיָּהוּ לֵאמֹר קוּם
לֵךְ צִרְפָּתָהּ וְגו' הִנֵּה צְוִיתִי שָׁם אִשָּׁה אֲלֻמְנָה
לְכַלְכַּלְךָ. וְכִי אָן פִּקִּיד לָהּ קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. אֲלָא עַד
לָא יִיתִי לְעֶלְמָא, פִּקִּיד קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּגִזְרָה דְיִלְיָה
לְעִילָא עַל הָעוֹרְבִים, לְמִיתִי מְזוֹנָא לְאֱלִיָּהוּ, וּלְהֵהִיא
אֶתְתָּא לְמִיָּהֵב לִיָּה מְזוֹנָא.

מָה כְּתִיב, (רכ"ב ע"א) (מלכים א' יז) וַתֹּאמֶר חֵי יְיָ אֱלֹהֶיךָ אִם יֵשׁ
לִי מְעוּג פִּי אִם מְלֵא כַף קֶמַח בְּפֶד וּמְעַט שֶׁמֶן
בְּצַפְחַת וְגו'. וְהָא הֲכָא מְדִידוּ הוּהוּ בְּהֵהוּא קֶמַחָא, דְהָא
הוּהוּ בֵּיה מְלֵא כַף קֶמַח בְּפֶד, כַּף הוּא מְדִידוּ דְיִלְיָה,
וְאֶתְחַזֵּי דְלָא שְׂרִיין בֵּיה בְרַכָּן, הוּאִיל וְקָאִים בְּמִדָּה. מָה
כְּתִיב, (מלכים א' יז) כִּי כֹה אָמַר יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל כֹּד הַקֶּמַח
לֹא תִכְלֶה וְצַפְחַת הַשֶּׁמֶן לֹא תִחְסַר עַד יוֹם תֵּת יְיָ גִשְׁמִים.

תֵּת, תֵּתֵן כְּתִיב, מֵאֵי טַעְמָא. בְּגִין דְּבְכֹל דְּרָא לָא
 אֶשְׁתַּכַּח מֵאֵן דִּיזְכִּי לְזַכּוֹ כְּהֵאֵי אֶתְתָא, וְעַל דָּא
 כְּתִיב תֵּתֵן, אַנְתָּ תֵּתֵן מִטְרָא עַל עַלְמָא, בְּגִין דְּזִכּוּתָךְ
 סְגִי.

וּכְתִיב (מלכים א יז) כִּד הֶקְמַח לֹא כִלְתָה וְצַפְחַת הַשֶּׁמֶן לֹא
 חִסַּר כְּדָבָר יי' אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּיַד אֱלֹהֵינוּ. וְכִי אִם
 הָהוּא קִמְחָא דְקִימָא בְּמִדְיָדוֹ, דִּהוּה מְלֵא כַף קִמַּח, לָא
 פְּסִקוּ מִיָּה בְּרַכָּאן בְּגִין מְלָה דְאֱלֹהֵינוּ, דְכְתִיב כִּד הֶקְמַח
 לֹא תִכְלָה, וּכְתִיב כִּד הֶקְמַח לֹא כִלְתָה. מִשְׁכֵּן הָעֵדוּת אִף
 עַל גַּב דְקִימָא בְּחוּשְׁבָנָא, הוֹאִיל וְאֶתְפָּקַד עַל יְדָא
 דְּמִשָּׁה, כָּל שְׁכֵן וְכָל שְׁכֵן דְשִׁרְיִין בֵּיה בְּרַכָּאן. וְעַל דָּא
 כְּתִיב, אֱלֹה פְּקוּדֵי הַמִּשְׁכָּן מִשְׁכֵּן הָעֵדוּת אֲשֶׁר פָּקַד עַל
 פִּי מִשָּׁה.

(שמות לד) אֱלֹה פְּקוּדֵי הַמִּשְׁכָּן. רַבִּי חֲזַקְיָה פָּתַח וְאָמַר, (שמות
 א) אֵל תִּקְרַב הַלּוּם שֶׁל נְעֻלְיָךְ מֵעַל רַגְלֶיךָ וְגו'. הָאֵי
 קָרָא אוּקְמוּהָ, דְפָרִיש לִיָּה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְאִתְתִּיהָ,
 בְּגִין לְאֶתְדַבְּקָא בְּשִׁכְיִנְתָּא, דְכְתִיב, (שמות א) כִּי הַמָּקוֹם
 אֲשֶׁר אֲתָה עוֹמֵד עָלָיו אֲדַמַּת קֹדֶשׁ הוּא. אֲדַמַּת קֹדֶשׁ,
 דָּא שְׁכִינְתָּא, אֶתְדַבְּקוּתָא קְדִישָׁא אֶתְדַבְּק מִשָּׁה בְּהֵיא
 שְׁעָתָא לְעִילָא.

דְּכַדִּין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא קְשִׁיר לִיָּה בְּחַבִּיבוּתָא

דְּלֵעִילָא, וְאֶתְּפָקֵד רַב מִמָּנָא עַל בֵּיתָא, וְאִיהוּ גְזִיר,
 וְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא עֲבִיד, וְכִתְיֵב, (במדבר טז) וּפְצָתָהּ
 הָאֲדָמָה אֶת פִּיהָ וְגו', וְכִתְיֵב (במדבר טז) וַיְהִי כְּכֹלֹתוֹ לְדַבֵּר
 וְגו', וְתִבְקַע הָאֲדָמָה. וְכִתְיֵב, (במדבר י) קוּמָה יִי'. שׁוּבָה יִי'.
 הָדָא הוּא דְכִתְיֵב אֲשֶׁר פָּקֵד עַל פִּי מִשָּׁה. עַל פִּי מִשָּׁה
 אֶתְתַּקֵּן, וְאֶתְּפָקֵד בְּכֻלָּא. (ויצא קנ"ט ע"ב) פְּקִידָה דְּמִשְׁכַּן הָוָה
 עַל יְדָא דְּמִשָּׁה, דְּכִתְיֵב (שמות ג) פָּקֵד פִּקְדָתִי אֶתְכֶם, דְּאִיהוּ
 הָוָה קוּל, דְּאִפִּיק לְהָהוּא דְּבוּר, וְעֲבִיד לִיה פְּקִידָה
 לְנִפְקָא מִן גְּלוּתָא. וְהִשְׁתָּא אֶתְּפָקֵדָא לְאַמְשָׁכָא קְדוּשָׁה
 מֵעִילָא לְתַתָּא, כְּמָה דְּאֵת אֵמֵר (שמות כד) וְעָשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ
 וְשִׁכְנָתִי בְּתוֹכְכֶם.

(שמות לד) וּבְצִלָּאֵל בֶּן אֹרִי בֶן חוּר לְמִטָּה יְהוּדָה וְגו'. אֵמֵר
 רַבִּי יְהוּדָה, הָא אֶתְמַר, דְּהָא בְּצִלָּאֵל מְסֻטְרָא
 דִּימִינָא הָוָה, וְאִיהוּ אֶתְקִין תְּקוּנָא דְּכֻלָּא. וְתוּ, דְּהָא
 יְהוּדָה אִיהוּ שְׁלִיטָא וּמְלָכָא עַל כָּל שְׂאֵר שְׁבֻטִין, וּמִנֵּיהּ
 נִפְקָא מֵאֵן דְּאֶתְקִין כָּל מִשְׁכְּנָא. בְּצִלָּאֵל, הָא אוּקְמוּהָ,
 בְּצִלָּאֵל, וּמֵאֵן אִיהוּ בְּצִלָּאֵל. דָּא יְמִינָא. וְתוּ, מְסֻטְרָא
 דָּא אֶתְקִין כְּלָא, וִירִית חֲכָמְתָּא לְמַעַבְדַּ כָּל עֲבִידָא.
 וְאֵתוּ אֶהְלִיאֵב בֶּן אַחִיסָמֶךְ לְמִטָּה דִּין, דָּא אִיהוּ מְסֻטְרָא
 דְּשִׁמְאָלָא, דָּא אִיהוּ מְסֻטְרָא דִּדִּינָא קְשִׁיא, (ב"א
 קדישא) וְהָא אוּקְמוּהָ, דְּהָא מִתְרִין סְטְרִין אֵלִין, אֶתְעֲבִיד

מִשְׁכָּנָא, וְאֶתְתַקַּן בְּהוּ, לְאֶתְקַשְׂרָא בְּהוּ, לְמַהוּי בֵּין
יְמִינָא וְשְׂמָאלָא, וְהָא אֶתְמַר וְאוּקְמוּהָ.

פְּתַח וְאָמַר, (תהלים מ"ח) יִפֶּה נוֹף מְשׁוּשׁ כָּל הָאָרֶץ הַר צִיּוֹן
יִרְבְּתִי צִפּוֹן קְרִית מֶלֶךְ רַב. תָּא חֲזִי, כִּד בְּרָא
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲלָמָא, אֲשֵׁדִי חַד אַבְנָא יְקִירָא מִתַּחֲת
כְּרִסֵי יְקָרִיָּה, וְשָׁקַע עַד תְּהוּמָא, וְרִישָׁא חֲדָא דְּהָהוּא
אַבְנָא נְעִיץ גּוֹ תְּהוּמֵי, וְרִישָׁא אַחְרָא לְעִילָא, וְהָהוּא
רִישָׁא אַחְרָא עֲלָאָה, אִיהוּ חַד נְקוּדָה (עִילָאָה) דְּקִיָּמָא
בְּאַמְצָעִיתָא דְּעֲלָמָא, וּמִתְמָן אֶתְפְּשִׁט עֲלָמָא לְיְמִינָא
וְשְׂמָאלָא וּלְכָל סְטְרִין, וְאֶתְקִיָּים בְּהֵיא נְקוּדָה
אַמְצָעִיתָא, וְהֵיא אַבְנָא אֶתְקִרֵי שְׁתִּיָּה, דְּמִנָּה אֲשֵׁתִיל
עֲלָמָא לְכָל סְטְרִין. תּוּ (ויחי רל"א ע"א) שְׁתִּיָּה, שְׁתִּיָּה, שְׁתִּיָּה,
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא שְׁוִי לָהּ לְמַהוּי יְסוּדָא דְּעֲלָמָא וְשְׁתִּילוּ
דְּכָלָא.

(דף רכ"ב ע"ב)

בְּתֵלַת גְּוּוּנִין אֶתְפְּשִׁטת אֲרַעָא סַחְרַנְיָה דְּהָהוּא נְקוּדָה,
אֶתְפְּשִׁטוּתָא קְדָמָאָה, סַחְרַנְיָה דְּהָהוּא נְקוּדָה, כָּל צַחוּתָא
וְזָכוּתָא דְּאַרְעָא קִיָּמָא תְּמָן, וְתְּמָן אִיהוּ. וְהָא קִיָּמָא
לְעִילָא עַל כָּל אֲרַעָא סַחְרַנְיָה דְּהָהוּא נְקוּדָה.
אֶתְפְּשִׁטוּתָא תְּנִינָא, סַחְרַנְיָה דְּהָהוּא אֶתְפְּשִׁטוּתָא
קְדָמָאָה, לָאו אִיהוּ צַחוּתָא וְזָכוּתָא כְּהָהוּא קְדָמָאָה, אֲבַל

אִיהוּ דְקִיק וְצַח בְּצַחוּתָא דְעִפְרָא, יִתִּיר מִכָּל שְׂאֵר עִפְרָא
 אַחֲרָא. אַתְּפִשְׁטוּתָא תְּלִיתָאָה, אִיהוּ חֲשׁוּף וְגִסוּף דְעִפְרָא
 יִתִּיר מִכָּלְהוּ, וְסַחְרָנִיָּה דְהֵאֵי, קִיִּימִין מִיִּין דִּימָא
 דְאֻקְיַיְנוּס, דְאִסְחָר כָּל עֲלָמָא. אֲשֶׁתְּכַח דְהֵהוּא נְקוּדָה
 קִיִּימָא בְּאַמְצָעִיתָא, וְכָלְהוּ גְוּוּנִין דְאַתְּפִשְׁטוּתָא דְעֲלָמָא
 סַחְרָנִיָּה.

אַתְּפִשְׁטוּתָא קְדַמָּאָה אִיהוּ בֵּי מְקַדְשָׁא, וְכָל אֵינּוּן
 הֵיכְלִין וְעִזְרוֹת, וְכָל הֵהוּא תְּקוּנָא דִילֵיהּ,
 וִירוּשְׁלַיִם, וְכָל מְתָא מְשׁוּרָא וּלְגוּ. אַתְּפִשְׁטוּתָא תְּנִינָא,
 כָּל אַרְעָא דִישְׂרָאֵל דְאַתְּקַדְשֶׁת בְּקְדוּשָׁה. אַתְּפִשְׁטוּתָא
 תְּלִיתָאָה, אִיהוּ כָּל שְׂאֵר אַרְעָא, אֲתֵר בֵּי מוֹתְבָא דְשְׂאֵר
 עַמִּין. וַיִּמָּא דְאֻקְיַיְנוּס דְסַחְרָא כְּלָא.

וְהָא (רכ"ו ע"א) אֻקְמוּהָ, דְרִזָּא דָּא גְוּוּנִין דְעֵינָא, דְסַחְרָן
 לְהֵהוּא נְקוּדָה דְאַמְצָעִיתָא דְעֵינָא, דְאִיהוּ חִיזוּ דְכָל
 עֵינָא, כְּגוּוּנָא דְהֵהִיא נְקוּדָה אַמְצָעִיתָא דְקְאֲמָרָן, דְאִיהוּ
 חִיזוּ דְכָלָא, וְתַמָּן קָאִים בֵּית קְדֵשׁ הַקְּדָשִׁים, וְאָרוֹן
 וְכַפֶּרֶת, דְאֵינּוּן חִיזוּ דְכָלָא. אֲשֶׁתְּכַח, הֵהוּא נְקוּדָה חִיזוּ
 דְכָל עֲלָמָא. וְעַל דָּא כְּתִיב, יִפֶּה נוֹף מְשׁוּשׁ כָּל הָאָרֶץ הַר
 צִיּוֹן וְגו'. יִפֶּה: שְׁפִיר הֵהוּא חִיזוּ וְחִדּוּהָ דְכָלָא. נוֹף: נוֹפָא
 דְאֵילָנָא דְאִיהוּ שְׁפִירוּ דְכָלָא.

תָּא חִזִּי, שְׁפִירוּ דְעֲלָמָא, וְחִיזוּ דְעֲלָמָא, לָא אַתְּחִזִּי

בְּעֶלְמָא, עַד דְּאִתְבְּנִי וְאִתְקַם מִשְׁכְּנָא, וְעָאֵל אַרְוֹנָא לְגוֹ
 קוּדְשָׁא. מִהֵיאָ שְׁעֵתָא, אִתְחַזִּי חִיזוּ דְכֻלָּא בְּעֶלְמָא,
 וְאִתְתְּקִן עֶלְמָא, וְאִזְלִי בְּהֵוּא מִשְׁכְּנָא וּבְהֵוּא אַרְוֹנָא,
 עַד דְּמָטִי לְהֵיאָ נְקוּדָה דְּאִיְהִי יִפֵּה נוֹף חֲדוּה דְכֻלָּא. פִּיזוּן
 דְּמָטוּ לְהֵתֵם פְּדִין פֶּתַח אַרְוֹנָא וְאָמַר, (תהלים קלב) זֹאת
 מְנוּחָתִי עַדִּי עַד פֶּה אֵשֵׁב כִּי אֹיִתִיָּה.

רַבִּי יִיסָא אָמַר, הָאִי קָרָא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל אָמַרָה לִיָּה,
 בְּשְׁעֵתָא דְּאִתְבְּנִי בֵּי מִקְדְּשָׁא, וְעָאֵל אַרְוֹנָא
 לְאִתְרִיָּה. רַבִּי חֲזַקְיָה אָמַר, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָמַר לִיָּה,
 עַל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, כַּד יִשְׂרָאֵל עֲבִידִין רְעוּתִיָּה, דְּהָא פְּדִין
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְתִיב עַל כּוּרְסֵי יְקָרִיָּה, וְחַיִּים עַל
 עֶלְמָא, וּבִרְכָה וְשָׁלוֹם וְחִבִּיבוּתָא דְכֻלָּא אֲשַׁתְּכַח. וּכְדִין
 אָמַר זֹאת מְנוּחָתִי עַדִּי עַד.

וְתָא חֲזִי, בְּשְׁעֵתָא דְכֻלְּהוּ אוּמְנִין שָׂארוּ לְמַעַבְד
 אוּמְנוּתָא, הֵהוּא עוּבְדָא מִמָּשׁ דְּשָׂרָאן, אִיְהִי
 אֲשַׁתְּלִימַת מְגֵרְמָה. אֵינּוּן שָׂרָאן, וְאִיְהִי אֲשַׁלִּימַת
 עֲבִידְתָא, אִיְהִי מִמָּשׁ, מְנַלָּן, דְּכִתִּיב וְתִכֵּל כָּל עֲבוּדַת
 מִשְׁכַּן אֵהֵל מוֹעֵד.

כְּגִוּוֹנָא דָּא (בראשית ב) וַיִּכְלוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ. וְאִי תִימָא,
 וַיִּכֵּל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי. וְדָאִי הָכִי הוּא, דְּכָל
 עֶלְמָא, אֵף עַל גַּב דְּכָל עֲבִידָן אֲשַׁתְּלִימוּ כָּל חַד וְחַד,

עֲלֵמָא כָּלָא לָא הָוָה שְׁלִים בְּקִיּוּמִיהָ, עַד דְּאִתָּא יוּמָא
 שְׁבִיעָאָה, דְּכַד אִתָּא יוּמָא שְׁבִיעָאָה, כְּדִין אֲשַׁתְּלִימוּ כָּל
 עֲבִידוֹן, וְאֲשִׁלִּים בִּיהַּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲלֵמָא, הֵדָא הוּא
 דְּכָתִיב וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלֶאכֶתוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה.
 בְּהַאי, אֲשַׁתְּלִים בְּקִיּוּמָא כָּל עֲבִידָתָא דְּעֵבֶד, וְעַל דָּא
 וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי.

וְכַד אִתְּבַנֵּי בִּי מִקְדְּשָׁא, כָּל עֲבִידָתָא דְּאִתְּעֵבִיד, אִיהִי
 מִגְרָמָה אִתְּעֵבִידַת אוּמְנִין שְׂרָאן, וְעֲבִידָתָא
 אִתְּחַזִּיאת לֹוֹן לְמַעְבַּד, וְאִתְרְשִׁימַת קַמִּייהוּ, וְאֲשַׁתְּלִימַת
 הִיא מִגְרָמָה. וְהָא אוּקְמוּיָהּ, דְּכָתִיב, (מלכים א' ו') וְהִבִּית
 בְּהַבְנוֹתוֹ. וְהִבִּית כַּאֲשֶׁר בָּנָהוּ לָא כְּתִיב. אֵלֶּא בְּהַבְנוֹתוֹ.
 דְּאִיהִי אֲשַׁתְּלִימַת מִגְרָמָה. וְכָתִיב אַבְנֵי שְׁלֵמָה מִסַּע נְבֻנָה.
 בְּנוֹהוּ לָא כְּתִיב. אֵלֶּא נְבֻנָה הוּא מִגְרָמִיָּה נְבֻנָה, וְכֵן בְּכָל
 עֲבִידָתָא דְּאִיהִי קַדִּישָׁא, אִיהִי אֲשַׁתְּלִימַת מִגְרָמָה.

(דף רכ"ג ע"א)

(שמות לח) וּבְצִלְאֵל בֶּן אוּרִי בֶן חוּר. הַאי קָרָא אוּלִּיפְנָא,
 דְּרוּחַ קוּדְשָׁא אַכְרִיז עָלֶיהָ לְעֵינֵיהוֹן דִּישְׂרָאֵל,
 וְאָמַר וּבְצִלְאֵל בֶּן אוּרִי בֶן חוּר לְמַטֵּה יְהוּדָה עָשָׂה אֶת
 כָּל אֲשֶׁר צִוָּה יי' אֶת מֹשֶׁה. וְאִתּוּ אֶהְלִיאֵב בֶּן אַחִיסָמָךְ.
 מֵאִי וְאִתּוּ. אֵלֶּא אוּלִּיפְנָא, דְּאֶהְלִיאֵב לָא עֲבִיד עֲבִידָתָא
 בְּלַחֲדוּי, אֵלֶּא עִם בְּצִלְאֵל, וְעִמֶּיהָ עֵבֶד כָּל מַה דְּעֵבֶד.
 הֵדָא הוּא דְּכָתִיב וְאִתּוּ, וְאִתּוּ וְלָא בְּלַחֲדוּי. מִכָּאן

דְּשָׁמָא לֹא אִיהִי בְּכֻלָּל יְמִינָא תְּדִיר. וְעַל דָּא פְּתִיב וְאֲנִי
הֵנָּה נִתְתִּי אֶתּוּ אֶת אֱהֻלֵּיָאב, דָּא יְמִינָא וְדָא (ר"כ ע"ב)
שְׁמָא לֹא.

(שמות לח) אֱלֹה פְּקוּדֵי הַמְּשַׁכֵּן מִשְׁכַּן הָעֵדוּת אֲשֶׁר פָּקַד עַל
פִּי מֹשֶׁה וְגו'. רַבִּי יִיסָא אָמַר, כִּיּוֹן דְּעַבְדוּ כָּל
חַפְיִמִּיא ית מִשְׁכַּנָּא, אֲצִטְרִיךְ לְמַהְדָּר חוֹשְׁבָנָא, מִכָּל
אִינוּן עֲבִידָן דְּאֶתְעֵבִידוּ בֵּיהּ. מֵאִי טַעְמָא. בְּגִין דְּכָל
חוֹשְׁבָן וְחוֹשְׁבָן, כַּד הוּהוּ אֶתְעֵבִיד חוֹשְׁבָנָא, הָכִי אֶתְקִיִּים
הֵהוּא עֲבִידָא, וְאֶתְקִיִּים בְּאֶתְרֵיהּ.

וַיִּשְׂרָאֵל כִּלְהוּ כְּמָה דְּאֶתְרֵעוּ בְּמָה דְּנִדְיָבוּ בְּקִדְמִיתָא,
הָכִי נְמִי אֶתְרֵעוּ בְּהֵהוּא חוֹשְׁבָנָא, וְכַדִּין
אֶתְקִיִּים כָּל עֲבִידָא, בְּהֵהוּא רְעוּתָא. וְעַל דָּא אֲצִטְרִיךְ
הָכָא חוֹשְׁבָנָא, בְּגִין דְּבֵהֲאִי אֶתְקִיִּים עֲבִידָא. אֱלֹה פְּתִיב,
וְלֹא פְּתִיב וְאֱלֹה. אֱלֹא דָּא אִיהוּ חוֹשְׁבָנָא דְּפָסִיל כָּל
חוֹשְׁבָנִין דְּעֵלְמָא, וְדָא אֶתְקִיִּים יִתִּיר מִכְּלָהוּ, דְּבֵהֲאִי
אֶתְקִיִּים מִשְׁכַּנָּא, וְלֹא בְּאַחֲרָא.

פְּתַח וְאָמַר, (ישעיה לג) וְהָיָה אֲמוֹנַת עֵתְךָ חֶסֶן יְשׁוּעוֹת
חֲכָמַת וְדַעַת יִרְאֵת יִי' הִיא אוֹצְרוֹ. הֵאִי קָרָא
אוּקְמוּהָ חֲבַרְיָא, אָבֵל הָא תְּנִינָן, כָּל בַּר נָשׁ דְּאֶתְעַסֵּק
בְּאוּרִייתָא בְּהֵאִי עֵלְמָא, וְזָכִי לְמַקְבַּע עֵתִין לָהּ, אֲצִטְרִיךְ
בְּאֲמוּנָה, דְּרְעוּתָא דִּילֵיהּ יִתְכַּוִּין לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,

יִתְפוּיֵן לְשֵׁם שָׁמַיִם, בְּגִין דְּאִמוּנָה לְהַכִּי אֶתְפוּוֹן. חֶסֶן
 יִשׁוּעוֹת, לְאֶכְלָלָא רַחֲמֵי בְּדִינָא. חֲכָמַת וְדַעַת, דְּתֵרִין
 אֲלִין שָׂרָאן דָּא עַל דָּא. דָּא טָמִיר וְגַנְיֹז, לְאִשְׂרָאֵה דָּא
 עַל דָּא.

יִרְאֵת יי' הִיא אוֹצְרוֹ. אוֹצְרוֹ דְּכָל אֲלִין, בְּגִין דְּהֵאִי
 יִרְאֵת יי', נְקִיט כָּל אֵינֹון נַחֲלִין, וְאִיהִי
 אֶתְעֵבִידַת אוֹצְר לְכֻלְהוּ. וְכַד נְפַקִין מִנָּה כָּל אֵינֹון גְּנִיזִין
 כְּלָהוּ, אֶפִיק לֹון בְּחוּשְׁבִנָּא. מְנַלְן. דְּכַתִּיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים ז'
 עֵינֶיךָ בְּרִכּוֹת בְּחֻשְׁבוֹן. בְּחֻשְׁבוֹן וְדֵאִי עֵבִיד, וְאֶפִיק אֵינֹון
 בְּרִכּוֹת מַיִם, וְאִשְׁגַּח לְאֶפְקָא כְּלָא בְּחוּשְׁבִנָּא. (ב"א וְאִשְׁקוּ

לְכָלֵּא).

וְעַל דָּא אֶקְרִי אִמוּנָה. וּבְכָלֵּא אֶקְרִי אִמוּנָה, וְהֵא
 אוֹקִימָנָא. וּמָה אִי הֵכָא אֶצְטְרִיךְ לְאֶחְזָאֵה
 מְהִימְנוּתָא, לְשָׂאר מְלִי דְּעֵלְמָא עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה.
 וְעַל דָּא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הוּא אוֹדַע לְהוּ לְכָל יִשְׂרָאֵל,
 רְזָא דְּמְהִימְנוּתָא דִּילְהוּ, בְּכָל מַה דְּעֵבְדוּ, וְכָלֵּא אֶתְמַר.
 רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי יִצְחָק הוּוּ אֶזְלִי בְּאַרְחָא, אָמַר רַבִּי יוֹסִי,
 וְדֵאִי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶתְרַעִי בִּיהַ בְּבַצְלָאֵל
 לְעֵבִידַת מְשַׁכְּנָא, יִתִיר מְכָל יִשְׂרָאֵל, אָמַר לִיהַ,
 שְׁמָא גָרִים, וְהֵא אוֹקְמוּתָה, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא שְׁוִי שְׁמָהֶן
 בְּאַרְעָא, לְאַתְעֻטְרָא (ס"א לְאַתְעֻרָא) בְּהוּ, וְלְמַעֲבַד בְּהוּ

עֲבִידְתָּא בְּעֵלְמָא, הֵדָא הוּא דְכְתִיב, (תהלים מו) אֲשֶׁר שָׁם
שִׁמוֹת בְּאָרְץ.

אֲמַר לֵיהּ, רְזָא אִיהוּ הַכָּא, יְהוּדָה מְסֵטֵר שְׁמָאֵלָא הָוָה,
וְאֵהָדָר וְאֵתְדַבֵּק בִּימִינָא. וְעַל דָּא, בְּסֵטְרָא דָּא
אֵתְעֵבִיד מִשְׁכְּנָא, שְׂאֲרֵי מְסֵטֵר שְׁמָאֵלָא, וְאֵתְדַבֵּק בְּסֵטֵר
יְמִינָא, וְלִבְתָּר אֵתְכַלִּיל דָּא בְּדָא, וְאֵתְעֵבִיד כְּלָא יְמִינָא.
כְּגוּוּנָא דָּא אֲוֵרִייתָא, שְׂאֲרֵי מִשְׁמָאֵלָא, וְאֵתְדַבֵּק
בִּימִינָא, וְאֵתְכַלִּיל דָּא בְּדָא, וְאֵתְעֵבִיד כְּלָא יְמִינָא.
רְאוּבֵן שָׂרָא מִימִינָא, וְסֵטָא לְשְׁמָאֵלָא, וְנִטְלוּ עִמֶיהָ
אֵינּוֹן שְׂאֵר שְׁבִטִין, דְּאֵינּוֹן שְׁמָאֵלָא, בְּגִין דְּשְׂאֲרֵי
מִימִינָא וְסֵטָא לְשְׁמָאֵלָא.

יְהוּדָה שָׂרָא מִשְׁמָאֵלָא, וְסֵטָא לִימִינָא, שָׂרָא מִשְׁמָאֵלָא,
בְּגִין דְּאֵתִי מְסֵטֵר שְׁמָאֵלָא, וְאֵתְדַבֵּק בִּימִינָא,
וּמִשְׁכְּנָא בְּסֵטְרָא דָּא אֵתְעֵבִיד. שְׂאֲרֵי מְסֵטֵר שְׁמָאֵלָא,
וְאֵתְדַבֵּק בְּסֵטֵר יְמִינָא, וְעַל דָּא, בְּצִלְאֵל אִיהוּ דְּאֵתִי
מְסֵטְרִיהָ, עָבִיד מִשְׁכְּנָא וְאֵתְתַקֵּן לְגַבִּיהָ. וְהָא אֲוִקְמוּהָ,
דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתַרְעֵי בֵיהּ, וּבְרִיר לֵיהּ מְכֻלָּא (דף רכ"ג

ע"ב) לְעֲבִידְתָּא דָּא.

וַיְהִי לֵיהּ חֲכָמָה וְתְבוּנָה וְדַעַת, כְּמָה דְּאֲוִקְמוּהָ. בְּגִין
דְּעִמִּיהָ הָוָה בְּקִדְמִיתָא סְכֻלְתָּנוּ דְּלִבָּא, דְּכְתִיב
וּבְלִבְ כָּל חָכָם לֵב נָתַתִּי חֲכָמָה. בְּגִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא